Taivastelua pääsiäisen valossa

"Olipa taivaallisen hyvä ateria.", "Taivas varjele!", "Taivaassa tavataan!". Me viittaamme siihen keskusteluissamme. Meillä on siitä erilaisia eloisia mielikuvia. Me näemme ja kuulemme viittauksia siihen musiikissa, kirjallisuudessa, elokuvissa, kuvataiteessa ja jopa joka aamuisessa Fingerporissa. Mutta mistä me todella puhumme, kun puhumme Taivaasta? Kirkkoherra Sammeli Juntunen taivastelee eli syventyy siihen, mitä Raamattu kertoo Taivaasta.

Nykyisin kirkossa puhutaan Taivaasta hyvin harvoin. Taivaan miettimistä eli taivastelua kannattaa kuitenkin harrastaa. Taivas on uskomme kannalta merkittävä. Jos meitä odottaa tämän elämän jälkeen ikuinen elämä Taivaassa, kenenkään ei tarvitse ahdistua siitä, että jotain olennaista jää tässä elämässä kokematta. Taivaassa hyvyys ja mielenkiintoisuus eivät nimittäin koskaan lopu. Sen tajuaminen antaa toivoa nykyisen elämän kärsimyksiä ja latteuksia vastaan.

Minä uskon ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän

Ortodoksisessa pääsiäisveisussa lauletaan: ”Kristus nousi kuolleista / kuolemalla kuoleman voitti / ja haudoissa oleville elämän antoi.” Veisu kertoo siitä, että hauta ei ole loppusijoituspaikkamme. Jeesuksen ylösnousemuksessaan saama voitto kuolemasta ei koske ainoastaan häntä, vaan myös muita ihmisiä. Ylösnousemuksellaan hän toi meille toivon Taivaasta.

Uuden testamentin mukaan Jeesus on noussut haudastaan ”esikoisena kuolon uneen nukkuneista”. Hän on siis ensimmäinen kuolleista ylösnoussut mutta ei suinkaan viimeinen. Hänen ylösnousemuksensa saa aikaan, että me muut ihmiset, hänen pikkusisarensa ja veljensä, koemme tämän maailman lopussa saman ja nousemme kuolleista uuteen elämään. Se ei ole pelkästään henkinen vaan myös ruumiillinen tapahtuma. Siksi kirkoissa lausutaan joka pyhä uskontunnustus, jonka lopussa on sanat ”[Minä uskon] ruumiin ylösnousemisen ja iankaikkisen elämän”.

Puhe ruumiin ylösnousemisesta kuulostaa järjettömältä. Miten edes Jumala voisi saada hajonneen ruumiin eläväksi? Jos sielua edes on, miten hän voisi liittää ammoin kuolleen ihmisen sielun tämän ruumiiseen?

Vastauksena on, että ruumiin ylösnousemus on Jumalan uusi luomistyö. Hän loi kerran maailman tyhjästä ja kykenee siksi luomaan kuolleen ihmisruumiinkin uudeksi. Todisteena tästä on Jeesuksen ylösnousemus. Hänet tapettiin roomalaisten teloittamana. Silti kolmantena päivänä kuolemasta Jumala herätti hänet uuteen elämään. Koska Luoja pystyi sen tekemään, hän pystyy tekemään saman sinun ruumiillesi.

Tulkoon sinun valtakuntasi

Ruumiillisella ylösnousemuksella on vaikutusta siihen, millainen Taivas on. Se ei ole aineeton tila jossain hengellisessä ulottuvuudessa. Jumalan suunnitelmana on antaa meille mielenkiintoinen, ikuinen elämä, jota eletään ruumiillisesti, ei pelkkänä sieluna. Siksi Taivas on fyysinen paikka. Ruumiillisesti ylösnousseilla pitää olla elämälleen aineelliset puitteet.

Missä tuo Taivas tulee olemaan? Uuden testamentin perusteella näyttää siltä, että se on maan päällä. Me emme nouse ylös Taivaaseen, vaan Taivas laskeutuu alas luoksemme. Sen toteutumista Jeesus pyytää Isä meidän rukouksessaan: ”Tulkoon sinun valtakuntasi, tapahtukoon sinun tahtosi myös maan päällä niin kuin taivaassa”. Raamatun viimeisillä sivuilla asiaa kuvataan näin: ”Näin, kuinka pyhä kaupunki, uusi Jerusalem, laskeutui taivaasta Jumalan luota - - Ja minä kuulin valtaistuimen luota äänen, joka sanoi:

’Katso, Jumalan asuinsija ihmisten keskellä! Hän asuu heidän luonaan ja heistä tulee hänen kansansa. Jumala itse on heidän luonaan ja hän pyyhkii heidän silmistään joka ainoan kyyneleen. Kuolemaa ei enää ole, ei murhetta, valitusta eikä vaivaa, sillä kaikki entinen on kadonnut. Valtaistuimella istuva lausui: ’Uudeksi minä teen kaiken.’” (Ilm. 21:2-5).

”Kaikki entinen on kadonnut” ei tarkoita, että Taivaan laskeutuminen maan päälle tuhoaisi maan. Luoja rakastaa luomakuntaansa. ”Maailman loppu” tarkoittaa siksi nykyisen maailman syvää uudistamista. Maa luodaan uudeksi poistamalla sitä pahuus ja turmelus. Taivaan laskeutuminen maan päälle ei tuhoa maailmassa olevaa hyvää ja kaunista vaan uudistaa sen nykyistä paremmaksi. Niinpä on ymmärrettävää, että Raamatun lopun kuvauksessa Taivaasta on piirteitä sen alussa kuvatusta Edenin paratiisista ja sen ihanasta luonnosta. Luonnon säilymisestä kertovat myös ne Vanhan testamentin kohdat, joiden mukaan taivaallinen rauha tulee koskemaan myös eläimiä: ”Susi ja karitsa käyvät yhdessä laitumella, leijona syö heinää kuin härkä, ja käärmeen ruokana on maan tomu. Kukaan ei tee pahaa, kukaan ei vahingoita ketään minun pyhällä vuorellani, sanoo Herra” (Jes. 65:25).

Taivaassa ei pitkästytä

Paitsi paratiisi, taivas on myös kaupunki, ”Uusi Jerusalem”. Se on täydellinen ihmisyhteisö, jossa kukaan ei jää yksin, vaan keskinäinen rakkaus, ystävyys ja huolenpito vallitsevat. Kaupunki Taivas on myös siksi, että siellä on kulttuuria. Ilmestyskirjan mukaan ”kaikki kansojen kalleudet ja ihanuudet” tuodaan Uuteen Jerusalemiin (Ilm. 21:26). Se tarkoittaa parasta, mitä ihmissuvun eri kulttuureissa on eri aikoina saatu aikaan: musiikkia, tanssia, kuvataidetta, teatteria, kirjallisuutta, urheilua, arkkitehtuuria, tiedettä, teknologiaa. Kaikkea sitä vaalitaan ja kehitetään yhä taidokkaammaksi. Se onnistuu loistavasti, sillä ihmiskuntaa ei enää vaivaa kateus, ajan puute, riita, sota tai luonnon tuhoutuminen.

Monille ajatus Taivaan iankaikkisuudesta on ahdistava. Miten voi olla kyllästymättä sellaiseen, mikä kestää ikuisesti? Pelko Taivaassa koettavasta pitkästymisestä on kuitenkin turha. Taivaan ydin on, että Jumala asuu siellä ihmisten luona. Hän on korkein hyvä, joka ruokkii täysin elämän ja vaihtelun kaipuumme. Ilmestyskirjan mukaan Taivaassa ”kaikki saavat nähdä hänen kasvonsa”. Tuossa ”autuaassa katselemisessa” (visio beatifica) ei ole kyse tuijottamisesta vaan rikkumattomasta yhteydestä Luojaan; jostain sellaisesta, mitä kaikkien uskontojen mystikot ovat etsineet. Taivaassa Jumalan autuas katseleminen on luonteva osa kaikkea olemista ja tekemistä. Siksi taivaallisessa kaupungissa ei Ilmestyskirjan mukaan ole lainkaan temppeliä (Ilm. 21:22). Erityistä uskontoa ei enää tarvita, koska Jumala tunnetaan ja häntä ylistetään kaikessa, mitä ollaan ja tehdään.

Onko taivas pelkästään henkinen juttu?

Kirkon perinteessä ei läheskään aina ole nähty sitä, kuinka olennaiselle tavalla Jeesuksen ylösnousemus vaikuttaa siihen, millainen Taivas on. Ruumiin ylösnousemus tuo väistämättä mukanaan aineellisuuden ja ruumiillisuuden. Jos näin ei olisi, miksi Jumala olisi vaivautunut syntymään ruumiilliseksi ihmiseksi? Miksi hän koki ruumiillisen ylösnousemuksen ja opetti sen kerran koskevan meitäkin, jos Taivas olisi pelkästään henkinen juttu? Kirkon perinteessä on silti monesti erehdytty luulemaan, että Taivaan on oltava aineeton, ajaton ja muuttumaton ”hengellinen tila”; kai siksi, että Jumalan palvominen on niin olennaista, että muuta Taivaaseen ei mahdu.

Kyllä mahtuu. Taivaassa Jumalan tunteminen toteutuu maallisen hyvän kautta. Siksi Jeesus puhuu vertauksissaan Taivaasta ”kuninkaan pojan hääjuhlana” ja messun ehtoollisliturgiassa pyydetään pääsyä ”taivaan juhla-aterialle”. Ylösnousemuksensa jälkeen Jeesus söi opetuslastensa nähden paistettua kalaa. Näin tekemällä hän halusi osoittaa heille, että hän ei ole mikään kummitus, vaan hänellä on ylösnoustuaankin liha ja luut (Luuk. 24:36-43). Uuden testamentin mukaan me saamme kerran Jeesuksen ylösnousemuksen voimasta vastaavanlaisen ruumiin kuin hän. Eikö siis ole oletettavissa, että taivaalliseen elämään kuuluu myös maallista hyvää, kuten juhla-aterioita, hyvää seuraa, urheilua ja kulttuuria?

Ylösnousemuksessa saatava ruumis on nykyistä parempi. Se on jossain mielessä sama kuin nykyinen, mutta silti uusi versio. Siinä ei ole sairauksia, kremppoja tai epämuodostumia. Kirkon joissain traditioissa on spekuloitu sillä, minkä ikäisen ruumiin me ylösnousemuksessa saamme. Yleensä on päädytty siihen, että vastaavan kuin 30-vuotiaana, sillä silloin rapistuminen ei ole vielä alkanut.

Pitkäperjantain pimeydestä pääsiäisen riemuun

Mitä kuolleille tapahtuu ennen ruumiin ylösnousemusta? Sehän koittaa vasta joskus tulevaisuudessa. Kirkkomme Katekismus opettaa asiasta näin: ”Ruumiimme hajoaa, mutta sielu odottaa ylösnousemuksen päivää, jolloin elävät ja kuolleet kootaan Jumalan eteen tuomiolle. Kristukseen uskovalle kuolema on portti tulevaan elämään. Voimme jättäytyä turvallisesti taivaallisen Isämme käsiin, sillä Kristus on jo voittanut kuoleman. Jumalan Poika on jo noussut kuolleista ennen meitä. Mekin saamme uuden, kuolemattoman ruumiin, jonka esikuva on Jeesuksen ylösnousemusruumis. Näin Jumalan alkuperäinen luomistahto toteutuu meissä.”

Edellisessä lainauksessa puhutaan ylösnousemuksen päivästä, jolloin ”elävät ja kuolleet kootaan Jumalan eteen tuomiolle”. Puhe tuomiosta on niin rankkaa, että se voi säikäyttää perusteellisesti ja pääsiäisen ylösnousemussanoman ihanuus peittyy näkyvistä.

Pääsiäistä edeltää kuitenkin pitkäperjantai eli se, että ennen ylösnousemustaan Jeesus kuoli. Hän kuoli jokaisen ihmisen puolesta, sovittaakseen hänen syntinsä. Kun tähän tarttuu, säikähdys katoaa ja voi alkaa luottaa siihen, että Jeesuksen ylösnousemuksen takia omaa ylösnousemustani seuraa Taivas: olen tehnyt syntiä, mutta selvän tuomiosta, koska Jeesus on kuollut ja ylösnoussut puolestani. Samasta syystä se tila, jossa sieluni kuolemani jälkeen odottaa ruumiini ylösnousemusta, ei ole ankea vaan hyvä; joskaan ei yhtä hyvä kuin lopullinen Taivas eli paratiisin kaupunki uudeksi luodun maan päällä.●

Sammeli Juntunen
kirkkoherra ja ekumeniikan dosentti

Pääsiäisen tapahtumat

Savonlinnan Tuomiokirkossa ja Rantasalmen kirkossa hiljaisen viikon ja pääsiäisen aikana vietettäviä jumalanpalveluksia voi kuunnella myös nettiradiosta. Avaa nettiradio etusivulla **savonlinnanseurakunta.fi**

Savonlinnan Tuomiokirkkoseurakunta

Ti 12.4. klo 18 Ahtisaarna, Tuomiokirkko.
To 14.4. klo 18 Kiirastorstain iltamessu, Tuomiokirkko.
Pe 15.4. klo 10 Pitkäperjantain jumalanpalvelus, Tuomiokirkko.
La 16.4. klo 12-15 Lankalauantain neuleretriitti, Tuomiokirkko.
Mukana Titta Järvensivu. Lue lisää s.3.
La 16.4. klo 16 Hiljaisen lauantain rukoushetki, Tuomiokirkko.
La 16.4. klo 23 Pääsiäisyön messu, Tuomiokirkko.
Su 17.4. klo 10 Pääsiäispäivän messu, Tuomiokirkko.
Savonlinna-Säämingin kirkkokuoro.
Su 17.4. klo 12 Pääsiäispäivän messu, Pääskylahden kirkko.
Su 17.4. klo 13 Pääsiäispäivän messu, Oravin rukoushuone.
Su 17.4. klo 13 Pääsiäispäivän messu, Sulkavan Lohikosken kirkko.
Ma 18.4. klo 10 2. pääsiäispäivän messu, Tuomiokirkko.
Ma 18.4. klo 15 ja 18 Katso, aurinko! – musiikillinen pääsiäisnäytelmä, Tuomiokirkossa. Klo 15 esitys myös striiminä Facebook.com /savonlinnansrk

Enonkosken kappeliseurakunta

Su 10.4. klo 10 Palmusunnuntain messu, kirkossa.
Kristus yhdistää ry:n kirkkopyhä. Saarnaa Esa Kosonen, Messun jälk. srk-talossa kahvit ja seurat.
Ti 12.4. klo 18 Hiljaisen viikon hartaus, Simanalan kylätalo, Enonkoskentie 1945. Kahvit. Järj. Simanalan kyläyhdistys ja srk.
To 14.4. klo 18 Kiirastorstain messu, kirkossa.
Pe 15.4. klo 10 Pitkäperjantain jumalanpalvelus, kirkossa.
Su 17.4. klo 10 Pääsiäispäivän messu, kirkossa.

Kerimäen kappeliseurakunta

Ti 12.4. klo 16, 17 ja 18 Elämyksellisen pääsiäispolun yleisönäytökset, Kerimäen srk-koti.
To 14.4. klo 18 Kiirastorstain messu, talvikirkossa.
Pe 15.4. klo 10 Pitkäperjantain jumalanpalvelus, talvikirkossa.
Su 17.4. klo 10 Pääsiäispäivän juhlamessu, talvikirkossa.
Ma 18.4. klo 16 2. pääsiäispäivän iltapäivämessu, talvikirkossa.

Punkaharjun kappeliseurakunta

Su 10.4. klo 18 Iltamessu Tuomaslauluin, srk-talo.
Iltapala tilaisuuden päätteeksi.
Ti 12.4. klo 18 Elämyksellisen pääsiäispolun yleisönäytös Kerimäen srk-koti. Punkaharjulta järjestetään ilmaiskuljetus klo 18 näytökseen, ilm. Seija Karviselle pe 8.4. klo 13 menn. seija.karvinen@evl.fi tai p. 050 310 0195. Linja-auto lähtee P-harjun srk-talolta ti 12.4. klo 17.15, paluu esityksen päätteeksi.
To 14.4. klo 19 Kiirastorstain messu, kirkossa.
Pe 15.4. klo 10 Pitkäperjantain jumalanpalvelus, kirkossa.
Su 17.4. klo 10 Pääsiäispäivän messu, kirkossa.
Su 17.4. klo 13 Pääsiäispäivän messu, Vuoriniemen srk-talo.

Rantasalmen kappeliseurakunta

To 14.4. klo 19 Kiirastorstain iltamessu, kirkossa. Aikamiehet -kuoro.
Pe 15.4. klo 10 Pitkäperjantain jumalanpalvelus, kirkossa. Aikamiehet -kuoro.
Su 17.4. klo 10 Pääsiäispäivän messu, kirkossa.

Savonrannan kirkkopiiri

Ti 12.4. klo 14 Ahtisaarna, Rönkkötalossa.
To 14.4. klo 18 Kiirastorstain messu, kirkossa.
Pe 15.4. klo 10 Pitkäperjantain jumalanpalvelus, kirkossa.
Su 17.4. klo 10 Pääsiäispäivän messu, kirkossa.

Lapsille ja perheille

Palmusunnuntaina su 10.4.
klo 10 Perhemessu kaikenikäisille, Tuomiokirkko.
klo 10 Lasten ja perheiden pääsiäiskirkko, Kerimäen talvikirkko. Lyhyt kirkkohetki, virpomavitsojen koristelua (tuo oma oksa), rukousseinän täydentämistä ja pääsiäismunajahti.
klo 10 Perhejumalanpalvelus, Rantasalmen kirkko. Perheet tervetuloa kirkkotorille klo 9.30, lapsille luvassa yllätys. Lapset voivat tuoda koristeltuja pajunoksia jumalanpalvelukseen.
klo 10 Perhemessu, Savonrannan kirkko.

Pääsiäisvaellus ti 12.4. klo 17.30 srk-keskuksen juhlasali. Srk:n varhaiskasvatuksen vaellusnäytelmän pääsiäisen tapahtumista. Kesto n. 30 min.

Katso, aurinko!

Musiikillinen pääsiäisnäytelmä Tuomiokirkossa ma 18.4. klo 15 ja klo 18
Näytelmässä seurataan Jeesuksen elämän viimeisiä päiviä, pääosin Uuden testamentin oppilaiden näkökulmasta. Sunnuntaiaamuna herää uusi toivo.
Simon Pietari: Juha Räisänen
Vaimo Hanna: Anna Lamberg
Jeesus: Kari Komonen.
Kertojana Jaakko Parkkinen
Bändiä johtaa Mika Siekkinen
Lauluryhmää johtaa Maria Padatsu
Käsikirjoitus ja ohjaus Kaisa Oittinen
(Matt., Mark. ja Joh. pohjalta)

Mukana on paljon vapaaehtoisia ja myös eri alojen työntekijöitä. Esitys sopii kaikenikäisille (suositus-ikäraja 6 v).Vapaa pääsy. Kesto n. 1,5 h. Vapaaehtoinen lahja puoliksi Yhteisvastuukeräykselle ja puoliksi srk:n Japanin-lähetykselle musiikki- ja seurakuntatyön tukemiseen.

Klo 15 esitys myös striiminä Facebook.com/savonlinnansrk

Muusiikkia pääsiäiseen

Su 10.4. klo 19 Bach: Osia Matteus-passiosta, Tuomiokirkko
Savonlinnan Orkesteri, johtaa Kari Kropsu. Savonlinna-kuoro, kuoron valmennus Matti Makkonen. Solistit: sopraano Marika Hölttä, altto Anu Ontronen, tenori Joonas Eloranta ja basso Tiitus Ylipää. Liput nettilippu.fi 20 € / 10 €, ovelta 25 € / 15 €. Konserttiin käy voimassa oleva Kaikukortti.

Ma 11.4. klo 18 Lupa laulaa - Hiljaisen viikon virsiä, Tuomiokirkko
Syvennytään virsikirjan lisävihkosta löytyviin hiljaisen viikon virsiin. Tilaa myös toivevirsille. Laulattamassa Katariina Kokkonen ja Laulukoulu.

Pe 15.4. klo 15 J.S. Bach Johannes-passio Tuomiokirkko

Saara Silvennoinen, sopraano
Minna Raassina, altto
Heikki Hattunen, tenori (evankelista ja aariat)
Olli Tuunanen, basso (Jeesus)
Sampo-Elias Asikainen, basso (aariat)
Tuomiokirkon lauluyhtye ja orkesteri, johtaa, Reko Tammi.
Kirkko- ja taidemusiikin tuki ry ja Sln srk.
Vapaa pääsy, ohjelma 20€.

Su 17.4. klo 15 Hiljaiseks' tyynnytä -konsertti, Tuomiokirkko

Esa Ruuttunen ja Cello Spirituals, Savonlinna-kuoro, joht. Matti Makkonen. Ohjelma koostuu virsistä sekä hengellisistä sävelmistä. Konsertti päättyy Matti Makkosen säveltämään ”Hiljaiseks tyynnytä” -teokseen, joka pohjautuu fantasian omaisesti suomalaisille tuttuihin iltavirsiin. Liput 20 €, (lapset alle 18-vuotta 10 €) ennakkoon nettilippu.fi ja ovelta puoli tuntia ennen konserttia.
Järjestää: Nova Records Oy

Ma 18.4. klo 15 Pääsiäispäivän konsertti, Savonrannan srk-koti
Anneli Raninen laulu, Henrik Koponen laulu ja viulu, Esko Alanen piano. Kahvitarjoilu.